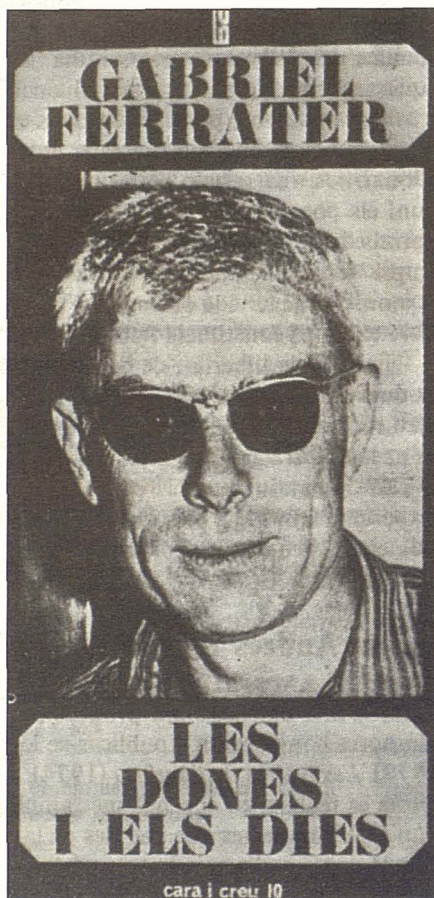

Gabriel Ferrater, *In memoriam*

El 27 d'abril de 1972 Gabriel Ferrater se suïcidava a Sant Cugat. Deixava enrera una obra poètica breu però cabdal per a la literatura catalana del segle XX, i una tasca no menys important com a lingüista, traductor i crític literari.

La seva personalitat sorprenent i de vegades difícil d'entendre, el seu alcoholisme declarat, la seves relacions amb les dones, la seva fascinació per les matemàtiques i un cert distanciament amb la seva ciutat natal que li va permetre integrar-la a la seva poesia investida de mite, es barregen en la seva obra per donar cos a un discurs poètic intens, despulat d'accessoris i a voltes colpidor en la seva nua senzillesa.

Poeta de múltiples lectures, narrador des d'un jo protagonista a través del qual és capaç d'aconseguir la complicitat i la identificació absoluta del lector, Ferrater ha estat, i és encara, el poeta de capçalera per a moltes generacions de reusencs.

Atesa l'àmplia bibliografia i els nombrosos estudis que han aparegut i apareixeran encara sobre la seva vida i la seva obra, i donat

que la Secció de Llengua i Literatura del Centre de Lectura dedicarà un mini-cicle de conferències a glossar la seva figura des de diferents aspectes, des de la revista hem optat per apropar-vos a Gabriel Ferrater des d'una altra perspectiva: amb fragments d'una extensa entrevista que Lluís Pasqual va fer al poeta reusenc per a la Revista del Centre de Lectura, el 1970, unes tankes que Gabriel Ferrater va escriure el 1947 i que apareixen al monogràfic que la Revista del Centre de Lectura li va dedicar el maig de 1972 amb motiu de la seva mort, i amb el detall de la bibliografia sobre Ferrater que podeu trobar a la Biblioteca de l'entitat.

Aquesta és, doncs, la nosta petita contribució a aquest 20è aniversari de la mort del poeta reusenc. Un homenatge a Gabriel Ferrater, *In memoriam*.

Conversa amb Gabriel Ferrater

1970. Lluís Pasqual, aleshores estudiant universitari, visita Gabriel Ferrater al seu pis de Sant Cugat. Parlen de poesia, de crítica, de lingüística, de Reus i dels records de joventut de Gabriel Ferrater amb l'escenari de fons de la Guerra civil.

"He fet tota classe d'oficis intel·lectuals. L'any 36 vaig descobrir Verlaine. Vaig estar durant set anys llegint molt i escrivint poemes, quasi bé tots en francès.

Quan vaig tornar a Espanya em vaig dedicar amb molta atenció a la filosofia, vaig caure dins Ortega.

Un bon dia -jo havia estat sempre una desgràcia per les matemàtiques- vaig veure que eren precisament les matemàtiques el que m'interessava i vaig fer uns cursos d'exactes. Després ho vaig deixar. L'estiu del 57, vaig descobrir Shakespeare. Em va caure el món a sobre. Vaig veure que en poesia es podia dir tot..."

"M'agradaria que possessis una cosa... la importància molt gran que per a mi va tenir l'amistat de Carles Riba. Allò va ésser decisiu. Carles Riba tenia una qualitat que no té cap altre escriptor català, una cosa superior. Riba comunicava experiència humana i un es tornava més adult tractant-lo."

"Reus és un afer molt complicat, només l'he conegut de jove i en una mala època; la cosa sembla que ara s'ha organitzat. Psicològicament (i ara ho puc dir perquè fa anys que no hi sóc) el trobo simpàtic, és a dir, és dels pobles (potser junt amb Figueres) on hi ha una proporció de *carques* menys abundant. En canvi a la majoria de llocs, el *carca* és la regla. (...) Es pot dir que des de l'any 58 no hi he estat gens. Ara em fa una mica de por anar-hi. Una por nostàlgica. Trobaré les noies d'aquella època que eren tan boniques i m'agradaven tant, convertides en matrones. És clar que puc veure les seves filles, però no és el mateix..."

Tankes

Reproduïm a continuació unes tankes escrites per Ferrater el 1947.

A la Revista del Centre de Lectura de maig de 1972, monogràfic sobre Gabriel Ferrater, hi trobareu la reproducció de l'original amb lletra del propi Ferrater i la història d'aquestes tankes.

**El cor recorda:
retorneu les desferres
d'aquell naufragi.
Cantaran les sirenes
novament, oh esperança?**

**Amor, tempesta.
Vent, esfulla les roses
de la recança;
Desarrela la trista
vida que ahir estimava.**

Bibliografia sobre Gabriel Ferrater a la Biblioteca del Centre de Lectura

A banda dels articles de la Revista del Centre de Lectura a què hem fet referència i de l'obra de Gabriel Ferrater, a la biblioteca del Centre de Lectura trobareu una àmplia bibliografia sobre el poeta de la qual a continuació us n'oferim alguns títols.

Llibres

ANGLADA, ÀNGELS.- *El mirall de Narcís: el mite grec en els poemes catalans*

Ausa.
Sabadell, 1988

BARGALLÓ, JOSEP, ET AL.- *Comentari de textos literaris*
Columna.
Barcelona, 1987

BENSOUSSAN, MATHILDE.- *Ecrivains de Catalogne*
Ed. Remoël.
París, 1973

BONET, LAUREANO.- *Gabriel Ferrater. Entre el arte y la literatura. Historia de una aventura juvenil*
Publicacions de la Universitat de Barcelona.
Barcelona, 1983

CASTELLET, JOSEP M.- *Qüestions de literatura, política i societat*
Edicions 62.
Barcelona, 1975

CÓNSUL, ISIDOR.- *Lectures de Cou 1990-1991*
La Magrana.
Barcelona, 1990

Estudis de llengua, literatura i cultura catalanes. Actes.
Publicacions de l'Abadia de Montserrat. 1979.

Ferrateriana i altres estudis sobre Gabriel Ferrater
Edicions 62.
Barcelona, 1987

FOIX, NUALAR, ET AL.- *Una lleu sorra*
Edicions 62.
Barcelona, 1975

GRILLI, GIUSEPPE.- *Ferrateriana*
Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1986

MACIÀ, XAVIER-PERPINYÀ, NÚRIA.- *La poesia de Gabriel Ferrater*
Edicions 62. Barcelona, 1986

OLLER, DOLORS.- *La construcció del sentit*
Empúries.
Barcelona, 1986

OLLER, DOLORS.- *Un poema de Gabriel Ferrater per...*
Curial. Barcelona, 1985

PORCEL, BALTASAR.- *Grans catalans d'ara*
Destino. Barcelona, 1972.

SERVIA, JOSEP-MIQUEL- CASTELLET, JOSEP M.- *Gabriel Ferrater, reportatge en el record*
Pòrtic. Barcelona, 1978

Articles

BONET, EDUARD.- "Notícia sobre algunes recerques lingüístiques de Gabriel Ferrater"
Serra d'Or núm., 166. 1973, pp 27-28

BONET, LAUREANO.- "Cercano está el mal. Una novela inédita de Gabriel Ferrater"
Insula núm. 480. 1986

CAPECCHI, LUISA.- "El diàleg humano de Gabriel Ferrater"
Insula núm. 404-405. 1980, juliol-agost, pp 29-30

FAULI, JOSEP.- "Gabriel Ferrater en castella i estudiat per Terry"
Destino núm. 2188. 1979, setembre, p 31

"Gabriel Ferrater y la búsqueda de un nuevo lenguaje crítico"
Insula núm. 425. 1982, pp 1-10

"Entrevista a Gabriel Ferrater"
Ciència núm., 10. 1981, octubre, pp 40-44

"Gabriel Ferrater"
Insula núm. 523-524. Julio-agost de 1990, pp 40-44

GIMFERRER, PERE.- "Gabriel Ferrater, poeta"
Cuadernos para el Diálogo núm. 156. 1976, pp 64-65

GOMIS, RAMON.- "Gabriel Ferrater, esbós de biografia juvenil"
Serra d'Or núm. 213. 1977, pp 33-36

GULLON, GERMAN.- "Historia y crítica literaria"
Insula núm. 470. 1986, gener-febrer, p. 36

MACIÀ, XAVIER-PERPINYÀ, NÚRIA.- "Sóc més lluny que estimarte, més enllà del plagi: Cambra de tador i La llicó, de Gabriel Ferrater"
Els Marges núm .38 Setembre de 1987, pp 21-31

MASCARÓ, JOAN.- "Gabriel Ferrater i la tradició lingüística catalana"
Els Marges núm.31. Maig de 1984, pp 21-28

OLLER, DOLORS.- "El revés d'un teixit. Un procés de lectura col·lectiu"
Serra d'Or núm. 1987. Febrer de 1987, pp 33-35